Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ЛИСТОПАДА 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 18, 1980 No. 242. VOL. LXXXVII.

Д-ра М. Куропася переобрано до Ради Багатокультурности



Д-р Домалд Ґіл (зліва) і д-р Мирон Куропась

Чікаґо, Ілл. — Д-р Доналд Ґілл, недавно назначений суперінтендентом шкіл Іллінойського стейту, проголосив, що д-р Мирон Куропась працюватиме цього року знову в Іллінойській раді навчання багатокультурности.

На протязі минулого року д-р М. Куропась, педагог по професії, був головою спеціяльної підкомісійної Ради, як і теж відповідальним за розвиток і засоби у напрямі заохочування до ширшого навчання багатокультурности в школах. За порадою д-ра Куропася підкомісія прийняла пропозицію встановити щорічну нагороду „Пейсеттер" в районних школах для інституцій едукації для вчителів, учителів і громадян або груп, які викажуться зразковими осягами в ділянці навчання багатокультурности, або дадуть свій вклад в її розвиток. Опісля усі члени цієї Ради представили цю пропозицію Стейтовій раді освіти, яка затвердила надавання цієї нагороди, порекомендувавши перевести її у життя на 1980-81 рік.

На першому засіданні новообраної Ради, її члени вирішили якнайшвидше перевести впровадження цієї нагороди. Д-р Куропась, який залишився головою „Пейсеттер" комісії, закликав усіх членів Ради взяти участь у перепровадженні цієї акції.

Д-р Куропась є також членом Іллінойської Консультації в справах етнічности в освіті, організації, яка пов'язана з Американсько-Жидівським комітетом. У цій ділянці працює ще одна українка — член Іллінойської Консультації — Люба Толочко-Маркевич, учителька школи.

Д-р М. Куропась є, як відомо, заступником головного предсідника УНСоюзу.

Округа УНС в Сиракюзах відбула річні збори

Сиракюзи, Н. Й. — В неділю, 5-го жовтня, відбулися в Українському Народному Домі в Сиракузах, Н. Й. організайні збори Округи УНС Сирракюзи-Ютика, в яких взяли участь представники 15 Відділів УНС. Проф. Іван Гвозда, голова Округи, відкрив збори та привітав гостинною промовою п-і Марію Душник, заступницю головного предсідника УНС; почесного члена Головного Уряду УНС Володимира Запаранюка та відділових секретарів. Секретарював Іван Пиндус.

Після перегляду д-ром Гвоздою діяльности поодиноких Відділів УНС, Марія Душник зазначила, що Округа ще має досить роботи, щоб осягнути квоту, призначену для Округи, 100 нових членів. Щоправда Іван Чопко, секретар 271 Відділу в Елмайрі, зорганізував 21 члена, що становить майже половину всіх зорганізованих нових членів Округи до цього часу; І. Пиндус, секретар 39 Відділу в Сиракюзах, зорганізував сімох членів; Григорій Гавришків, секретар 283 Відділу в Оборн, придбав шістьох членів. Далі Степан Ґонза, секретар 38 Відділу в Оборн, приєднав чотирьох нових членів; Ярослав Мартинюк, секретар 330 Відділу в Літтл Фоллс, зорганізував три члени і т. д.

Інші секретарі обіцяли докласти всіх старань, щоб допомогти Окрузі осягнути її призначену квоту. Також управа Округи приобіцяла звернути увагу на ті Відділи УНС, що не зорганізували нових членів, щоб допомогти їм це вчинити, бо тільки тоді Округа зможе осягнути свою організаційну квоту.

Заступниця головного предсідника пригадала учасникам зборів інші методи й засоби, які можна уживати при організуванні нових членів, цитуючи статистику та закликаючи всіх до допомоги придбати нових членів для УНСоюзу й осягнути принаймні 75 відсотків призначеної квоти.

М. Душник також дала перегляд стану УНСоюзу, додаючи, що Союз робить значні поступи фінансово, але не додержує кроку тому ростові під організаційним оглядом. П-і Душник твердила, що українська будівля УНС є вже майже в цілості вирентована. Вона також говорили про боргові зобов'язання УНС і про видання УНС, закликаючи присутніх вживати „Український Тижневик" в акції організування молодих членів, як також передплачувати „Український Тижневик" для приятелів і членів родини як спеціяльний дарунок. Марія Душник у своєму цікавому виступі також згадала про початки цієї ж системи в Америці.

В довшій дискусії, в якій майже всі присутні брали участь, порушувано такі справи, як організування

(Продовження на ст. 4)

МАДРИДСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ УЗГІДНИЛА ПРОЦЕДУРУ Й ПРОГРАМУ НАРАД

Папа виступив в обороні людських і національних прав

Мадрид, Еспанія. — Довгий конфлікт між Совєтським Союзом і його сателітами з одного боку, а з другого з европейськими державами і ЗСА закінчився компромісовим узгідненням. Представникам Совєтського Союзу не вдалося внести ряд обмежень до порядку нарад Мадридської Конференції і вони були змушені погодитися на обговорювання учасниками тієї конференції усіх питань, зв'язаних з Гельсінкськими угодами, а в першу чергу з переводженням в життя ухвал „третього кошика" тих угод.

Після того значна частина делеґатів европейських країн рішили рішуче виступити в обороні людських прав, забезпечених „третім кошиком" Гельсінкських домовлень та наголосити всі ті надужиття, які мали місце на цьому відтинку. Головні надужиття і ламання ухвал „третього кошика" мали й мають місце в СССР. Делеґація ЗСА поінформувала, що публічно представить всебічно їх і намагатиметься добитися їхнього засуду.

Звернув на ці совєтські ламання прийнятих зобов'язань і Папа Іван Павло II в часі свого перебування в Німеччині.

На летовищі Фінтен під Майнц-Кастелем, яке є також одною з баз американських військових частин в Західній Німеччині, де Папа мав Службу Божу, спеціяльно призначену робітникам, він сказав: „Ефективне застосування оправданих принципів прав людини і національних прав вимагає виключення із життя цілого людства всіх форм імперіялізму... Говорю це як син народу, який протягом довгих сторіч терпів і був змушений дорого боронити тих прав одиниці й народу."

УКРАЇНЦІ ВЛАШТУВАЛИ СПІЛЬНУ ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЮ

Мадрид, Еспанія (Христина Ісаїв, тел.). — У четвер, 13-го листопада о год. 1:30, Комісія Прав Людини СКВУ зорганізувала тут пресконференцію, в якій взяли участь д-р Ніна Строката, ген. Петро Григоренко, Леонід Плющ, Володимир Малинкович і, як спеціяльний гість та співробітник Закордонного Представництва Української Гельсінкської групи Айше Сеймуратова.

Господарем пресконференції була Христина Ісаїв від СКВУ. Всіх доповідачів представила Орися Гевка, представниця Комітету Оборони Людських і Національних Прав України із Філядельфії; короткий вступ про Українську Гельсінкську групу подав Андрій Фединський; модератором та перекладачем на англійську мову був Андрій Каркоць, а на еспанську мову перекладачем був Орест Хам. Всі три останні представники — від „Смолоскипу" і Комітету Гельсінкських Ґарантій для України.

Пресконференція почалася хвилиною мовчанки, щоб вшанувати пам'ять всіх українців, які втратили життя у боротьбі за людські права, усі жертви в Афганістані та вшанувати пам'ять Андрея Амальрика, який згинув в дорозі на конференцію у Мадриді.

Першою точкою було відчитання листа, який появився в серпні ц. р. Це звернення О. Бердника, Л. Лук'яненка і Д. Шумука та інших правозахисників до Мадридської конференції.

Першим виступив сен. Павло Юзик, голова Комісії Прав Людини СКВУ.

Відтак говорила Ніна Строката-Караванська, засуджуючи Москву за злочини, за арешти членів Української Гельсінкської групи, та закликала до оборони тих правозахисників, які зідентифікували себе з Ґарантіями Гельсінкських угод щодо людських і національних прав. Вона також вичислила тих, яким потрібно негайної допомоги з уваги на поганий стан здоров'я, зокрема — Оксану Мешко, Оксану Попович, Олену Терелю та інших.

Ген. Петро Григоренко висловив вдячність СКВУ, зокрема Комісії Прав Людини, її голові сен. П. Юзикові та організаторці цієї пресконференції Х. Ісаїв.

„Вони вклали багато труду не тільки, щоб зорганізувати нас, а також зорганізувати до об'єднаних дій. Хай це буде прикладом для всіх українців. Я радий тому, що ми, засновники Української Гельсінкської групи є тут. Але мені боляче, що в тяжкій неволі находиться наш організатор, керівник, видатний письменник — Микола Руденко; розум і совість групи — Левко Лук'яненко; мужність і толерантність — Олекса Тихий. Молоді наші друзі, хлопці, які не пошкодували свою молодість — Микола Матусевич і Мирослав Маринович. У мене душа болить не тільки за них, а і за тих, що ішли вже нашим слідом, їх багато — 35 членів групи є репресовані в Совєтському Союзі; останній Василь Стус.

Всі ми, хто сидить, хто вийшов, всі мали одну мету - боротись за волю народу, за єдність і державність України. Україна не є частиною Росії, як то часто зображають. Україна має своє національне обличчя, свою історію і культуру. Український народ не вимагає нічого більше чим інші народи. Він вимагає права свобідно вирішувати свою національну долю. Український народ не хоче, щоб його синів гнали завойовувати Афганістан. Ми мирний нарід і ми хочемо як мирні люди збудувати свою хату самі. Нас часто забувають. В Европі навіть деякі наші сусіди не знають, що єдина Україна — це мир для Европи. Але я думаю, коли ми будемо об'єднані, то ми це доведемо світові, одержимо світову підтримку і Держава Українська буде".

У дальшому говорив Л. Плющ, підкреслюючи, що мир у світі пов'язаний безпосередньо з пошануванням людських прав. Він закінчив своє слово закликом до оборони Л. Лук'яненка.

На конференції було біля 30 акредитованих кореспондентів преси, радіо і телебачення з різних країн і біля 30 запрошених гостей. Після конференції відбулося прийняття.

Того ж дня, в конференційній палаті на Гельсінкській конференції відбувся виступ голови американської делеґації Ґриффина Белла, який говорив про право самовизначення народів, про Гельсінкські групи в СССР, зокрема відмітивши знищення Української Гельсінкської групи і

(Продовження на ст. 4)

У Москві арештовано ще одного провідного дисидента

Москва. — Тут арештовано відомого жидівського діяча Віктора Брайловського, обвинувачуючи його, як і всіх інших оборонців людських прав, національних патріотів і захисників свободи сумління „в збезчещуванні совєтської держави й існуючого публічного ладу". Арешт Брайловського в часі Мадридської конференції є викликом її учасникам та одночасно вказує на загострену боротьбу совєтського режиму проти внутрішніх вільнолюбивих сил.

Брайловський став відомим діячем вільностевих рухів в СССР, коли перед декількома роками почав видавати позацензурне видання „Жиди в СССР". Минулого року публікацію того видання припинено, але він не заперестав своєї діяльности в користь жидівської громади в СССР. У своїх виступах він належав до поміркованого крила, яке намагалося як найспокійніше й об'єктивно, з'ясувати існуючі проблеми й подавати тільки провірені факти. Хоч Брайловський є відомим спеціялістом в кібернетиці та обслуговуванні компютерів, його звільнено з праці ще в 1972 році, коли він попросив владу видати йому пашпорт на виїзд до Ізраїля. Так само звільнено з праці його дружину, відомого математика.

Після того Брайловські між іншими функціями займалися також організуванням приватних наукових конференцій, дебат, доповідей і зустрічів. На деякі з них прибували також закордонні науковці. Серед західніх репортерів, які перебувають у Москві, він був пошукуваним і ціненим гостем. Останню інформацію, яку він їм передав, були дані про голодівку жидівських діячів в день відкриття Мадридської конференції. Як відомо, голодівка ця почалася після демонстрації великої групи жидівських діячів у залі Верховної ради СССР і передання письма Л. Брежнєву.

Помер проф. Володимир Грудин

Філядельфія, Па. — У п'ятницю вечором, 14-го листопада ц.р., тут помер визначний український композитор Воодимир Грудин.



Проф. Володимир Грудин

Родом з Києва, викладав композицію та теоретичні предмети в Київській Консерваторії та Інституті ім. Лисенка. Під час війни вчив у Музичному Інституті у Львові, а пізніше в Парижі. Від самого заснування УМІ в Америці працював у нюйоркському віддлілі. Останні роки проживав у Філядельфії.

З його творчої спадщини залишились: симфонія, дві сюїти, дві сонати для скрипки і фортепіяну, поеми, два тріо, квартет. Для фортепіяну: два концерти, соната, токката, чотири сюїти, вальси, етюди. Для сольоспіву — багато українських пісень і романсів.

Композитор писав теж педагогічний репертуар, який молодь залюбки виконує. Проф. Грудин, виступав в концертах, виконуючи свої композиції, а в УМІ часто очолював іспитові комісії.

Подробиці про похорони будуть подані в наступних числах „Свободи".

У світі

В БРЮССЕЛЮ ВІДБУЛАСЯ ПЕРША НАРАДА міністрів оборони держав-членів НАТО. Американський секретар оборони Гаролд Бравн зясував нову американську стратегічну доктрину та відповів на численні запити учасників наради. Нова доктрина опирається на пляні у випадку совєтського атомового нападу на ЗСА, або їхніх союзників, заатакувати атомовою зброю скупчення совєтських військ, їхні командні пункти та воєнноважливі індустріяльні й технічні осередки. Ця доктрина замінила дотеперішню, яка постулювала масивну атаку на населені пункти СССР у відповіді на совєтський атомовий напад. Всі міністри оборони держав НАТО, з вийнятком нервезького, погодилися з новим стратегічним концептом ЗСА і підтримали його.

ПОЛІТИЧНИЙ СВІТ І КОМЕНТАТОРИ ОРГАНІВ публічної інформації заскочені несподіваною зустріччю колишнього державного секретаря Генрі Кіссінджера з міністром закордонних справ Південної африканської республіки Рельфом Ботою. Зустріч ця відбудеться в Лісбоні, Портуґалія. Кіссінджер перебуває в Лісбоні як дорадник одної з великих американських хемічно-фармацевтичних фірм. Державний департамент ЗСА висловив своє невдоволення з приводу тієї зустрічі, про яку він не був заздалегідь повідомлений, у зв'язку з акцією натиску, яку саме тепер переводить Державний департамент на уряд Південної африканської республіки з метою приспішити надання державної суверенности сусідній південно-західній Африці, де уряд республіки має величезні впливи й стаціонує свої військові частини. В Вашінгтоні побоюються, що у наслідок зустрічі міністра Боти з Кіссінджером спротив уряду Південної африканської республіки проти приспішення надання Намібії (Південно-західній Африці) статусу суверенної держави зросте.

В Америці

БІЛЯ КАЇРСЬКОГО ЛЕТОВИЩА РОЗБИВСЯ американський транспортовий літак типу „С — 141" і в катастрофі загинуло 13 осіб обслуги та військовиків. Літак був наладований військовим знаряддям потрібним для спільних американсько-єгипетських маневрів і вишколу єгипетських вояків. Спеціялісти, після докладного обслідування заявили, що летун запізно завважив механічну ваду у двох моторах літака, яка мабуть й була причиною летунської катастрофи.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНСЬКІ КОМПАНІЇ вирішили, починаючи від 1-го січня 1981 року, підвищити більше як на сто відсотків ціни на переїзд літаками між Ню Йорком і західнім побережжям ЗСА. Досі можна було пролетіти між Ню Йорком і Лос Анджелесом чи Сан Франціском за ціну 268 долярів у дві сторони. Від 1-го січня ця ціна буде підвищена до 562 долярів. Великі летунські компанії кажуть, що бензина, обслуга, платні урядовців так сильно зросли в останніх місяцях, що вони змушені поробити драстичні заходи, щоб захоронити існування компаній. Справу підвишок мусить ще затвердити Летунська асоціяція. Не виключають також можливости інтервенції федерального Уряду.

НОВИМ ШЕФОМ ПЕРСОНАЛУ БІЛОГО ДОМУ правдоподібно буде Джеймс А. Бейкер, адвокат з Гюстону в Таксасі. Ця покищо неофіційна номінація Бейкера викликала деяке здивування серед прихильників новообраного президента Роналда Реґена, бо Бейкер в 1976 році тісно співпрацював з Джералдом Фордом проти Реґена, а також на початку кампанії в 1979-80 років був в таборі Джорджа Буша, який також мав амбіцію бути президентом ЗСА, але не одержавши відповідної кількости голосів, зрезиґнував з кандидатури і погодився на віцепрезидентуру. Загально здогадуються, що Бейкер є протеже Буша і, що Буш переконав Реґена, щоб якраз його найменувати на це ключеве становище. В політичних кругах надіялись, що шефом персоналу буде Едвін Міз, найближчий співробітник Реґена у передвиборчій кампанії.

М. Фут став провідником Лейбористської партії

Лондон, Англія. — Після довгих дебат і взаємних обвинувачень парляментарна репрезентація лейбористів вибрала Майкела Фута лідером партії на місце Джеймса Келеґена, який недавно зрезиґнував. Призначений Келеґеном на виконуючого обов'язки лідера партії колишній міністер скарбу в лейбористському уряді Деніс Гілі отримав тільки 129 голосів проти 139, які отримав Фут.

Вибір скрайньо лівого Фута на лідера англійської Лейбористської партії матиме вагомий вплив на дальшу політику Великої Британії. Насамперед поглибить він дотеперішні внутрішні суперечності в Англії й зміцнить процес поляризації її внутрішніх сил. Це приведе до дальшого загострення партійної боротьби між консерватистами, які тепер при владі і лейбористами, які творять опозицію. Фут і ліве крило лейбористів домагаються негайного й повного атомового розброєння. Вони заявляють, що у випадку перемоги у майбутніх виборах, які припадають аж 1984 року, але можуть відбутися й раніше, „відішлють американські військові частини, які станціонують в Англії, додому", усунуть американські ракети з терену Англії та переводитимуть політику повного детанту й кооперації з Москвою.

Помер бл. п. Іван Дзядів

Вудсайд, Н. Й. (О.С.). — В суботу вечором, 15-го листопада 1980 року, тут помер, після довгої й тяжкої недуги св. п. Іван Дзядів, колишній касир 455-го Відділу ім. Лесі Українки в Асторії, відомий суспільно-громадський і спортовий діяч народжений в 1910 році в західніх областях України.

Покійний був членом-основником Відділу ООЧСУ в Джерзі Сиӣті і Асторії, секретарем Комітету оборони віри і традиції УКЦеркви, членом Т-ва за патріярхат, членом спортового клюбу в Ню Йорку й активним членом Організації Українського Визвольного Фронту. Залишив в смутку дружину Марію, чотирьох синів, з яких один, Андрій, недавно приїхав з України, сім внуків та дальшу родину в Україні й в Америці. Панахида була відправлена в понеділок, 17-го листопада, о год. 8-ій вечора, в похоронному заведенні Кві на в Асторії (між 36 і 37 вулицями), а похорон — у вівторок, 18-го листопада, з церкви Чесного Хреста на цвинтар в Бавнд Бруку.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Роналд Реґен і республіканці в обидвох палатах Конґресу поробили заходи, щоб Палата Репрезентантів і Сенат ще під час цієї сесії схвалили зниження витрат Уряду на 13 більйонів долярів, згідно з передвиборчою програмою і обіцянками Реґена. Реґен також плянує перебудувати цілу структуру адміністраційного апарату і сформувати малий внутрішний кабінет з найближчих співробітників, який вирішував би важливіші справи скоро і ефективно. З огляду на те, що демократи все таки мають більшість голосів в Палаті Репрезентантів, великих виглядів на схвалення такої постанови немає.

Уліту Ольшанівську обрано на Кралю Преси

Філядельфія, Па. (О.К.). — На восьмому традиційному Балі Української Преси у Філядельфії, що відбувся у суботу, 15-го листопада ц.р., жюрі під головуванням ред. Уляни Любович обрало Кралю Української Преси в ЗСА відому зі своєї громадської активности та інших конкурсів — Уліту Ольшанівську, студентку клясичної музики та пластунку з Нюарку. Вона репрезентувала газету „Народну Волю". У Ольшанівська — це колишня „Міс Союзівка".



Уліта Ольшанівська

Князівними вибрано: першою — Ніну Поливко, яка репрезентувала журнал „Форум", а другою — Софію Януш, що була представником журналу „Квітучі Береги". З-поміж дев'ятнадцяти майже рівнорядно інтеліґентних та надійних представниць української преси, жюрі, до якого входили ред. Іван Смолій, Лідія Бульба і Ліза Чепіль та Михайло Длябога, вирізнило окремо ще таких кандидаток, як Ірину Ногу — представницю „Українки в Світі", Олену Захарчук — представницю „Лиса Микити", Любу Кушнір — представницю „Нашого Життя", Марусю Максимович — представницю „Юнака" і Лію Петрик — представницю „Українського Тижневика".

Баль Преси, який зібрав дуже численну публіку, понад 400 осіб, зокрема велике число молоді, відбувався в авдиторії св. Йосафата і ним проводили Зоя Граур-Корсунь та Ігор Кушнір. Баль, за устійненою щорічною традицією, відкрили голова Фінансової Комісії СФУЖО Марія Харина і голова СУЖА ред. Ольга Кузьмович, вітаючи присутніх, зокрема о. митрата Мирослава Харину голову СФУЖО ред. Лідію Бурачинську, голову Відділу УККА д-ра Петра Стерча і колишнього голову СУЖА та ініціятора першого Балю Преси ред. М. Дольницького.

Тим разом серед гостей можна було побачити численних журналістів, як теж невтомних пань із Фінансової комісії СФУЖО, які, як кожного року займаються організаційною підготовою тієї імпрези

Як відомо дохід з балю між іншим призначений на стипендіїї для молодих журналістів та на журналістичні потреби СФУЖО.

Нагороди усім вирізненим та кралі і князівень преси уфундували Владика Василь Лостен, мистець кераміки Марія Татарська, Український Народний Союз, „Провидіння" і Український Братський Союз. Мистецьке оформлення було, як і раніше у руках мистця Романа Василишина.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Важлива конференція

У четвер, 23-го жовтня ц.р., в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відбулася важлива конференція на тему деколонізації Совєтського Союзу. Конференцію зорганізував СКВУ разом з п'ятьма світовими конгресами поневолених народів, а саме: білорусів, естонців, лотишів, литовців і туркестанців. Діловий Комітет приготовив довше і добре удокументований меморандум, який пересилається до всіх членів Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку, та до чужинецьких амбасад у Вашінгтоні.

Доповідачами на конференції були такі визначні американські спеціялісти і науковці зі совєтознавства, як: Франк Шекспір, колишній директор Американської Інформаційної Агенції, проф. Річард Пайпс з Гарвардського університету та автор численних історичних творів, і проф. Андрю С. Еренкройц з Мічігенського університету.

Ці доповіді без сумніву дали нашій громаді перегляд багатьох невідомих фактів. Френк Шекспір і проф. Пайпс докладно проаналізували наставлення урядових кіл у Вашінгтоні до проблем російської імперії. У першу чергу стверджено безмежну і прямо неймовірну необізнаність питання неросійських народів СССР, а також і те, що російський народ є не тільки панівним народом в СССР, але й до цього ще гнобителем і русифікатором неросійських народів. Проф. Пайпс, між іншим, твердив, що деколонізація СССР може вийти тільки на користь російському народові.

Щобільше, навіть коли зчасом американський Уряд доволі вже обзнайомився із внутрішнім положенням у Совєтському Союзі, він не хоче одверто піддержувати неросійські народи з обережности, щоб не „зразити" собі російського народу, якого американський Уряд уважає приятелем Америки.

Професор Еренкройц поінформував про сучасні політичні течії, які нуртують в Польщі і серед поляків на еміґрації та їх відношення до проблем російського імперіялізму і колоніялізму взагалі.

Таких як згадана конференція часто не влаштовується. Тому тут дуже вражала відсутність українських професорів та взагалі професійної інтеліґенції, коли в той же час були добре заступлені білоруси та балтійські представники — та навіть було кілька туркестанців. Усі вони ставили речеві запити до прелеґентів.

Ця конференція вказала на велике завдання, яке стоїть перед українською громадою в Америці, а воно — в повнім насвітленні проблем України і інших поневолених неросійських народів у СССР.

Іван Кедрин

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ І „ЗАКЛАДНИКИ"

Немає ніякого сумніву, що однією з найголовніших причин прогри президента Картера й вигри Роналда Регена була проблема 52-ох американських „закладників" в Ірані, схоплених акуратно 4-го листопада минулого року. Президент Картер не був винуватий у тій події, — винуватою була американська розвідка і всі інші джерела, з яких надсилано до Білого Дому і Державного Департаменту інформації про підготову до революції проти шаха Різи Паглеві та про силу революціонерів. Очевидно, винуватим був упадок міжнародного престижу Америки, бо іранські революціонери, релігійні фанатики, не були б зважилися на подібне діло супроти совєтської амбасади — вони були лякалися відплати, якої не боялися, коли йшлося про Америку. І президент Картер не був безпосередньо винуватим за добре задуману, але погано переведену акцію вирятувати закладників збройною силою — перевірити приготований для цієї цілі збройний виряд (нездатні, як виявилося запізно, для такої операції гелікоптери) повинні були зробити це старшини, які підготовляли ту операцію. Але ж президент Картер був конституційним начальним вождем всієї американської збройної сили і люди таврували його.

Проблема закладників

Проблема „закладників" причинилася видатно до прогри Джіммі Картера у зв'язку з дуже незручною поведінкою Уряду в останніх місяцях, тижнях і днях. Чотири кардинальні вимоги, що їх зголосив Аятолла Хомейні, фактичний диктатор ісламського Ірану, були проголошені ще у квітні цього року. Президент Картер не назвав їх тоді „сприйнятливими", тільки зробив це щойно тепер, безпосередньо перед виборами. Щойно в останніх тижнях і днях посилились вістки про тайне договорення між Урядом та Іраном, і це породило підозру, що президент Картер грається долею „закладників" з політичних міркувань: щоб відзискати втрачену популярність, коли ось прилетять до ЗСА „закладники", щоправда в'язнені круглий рік, але таки цілі, живі і здорові. Виявилося, що останнім американським посередником до іранських властей був північноафриканський, ворожий Заходові Альжир. Чому саме Альжир, а не Швайцарія, яка від часу зірвання дипломатичних зв'язків ЗСА з Іраном заступала інтереси Америки в Ірані, — чому не будь-котра держава із Атлантійського Союзу (НАТО) або й генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм? В'язнення на протязі року американських „закладників" в Ірані — страшенно емоційна, хвилююча справа і громадяни підходили до неї з різних точок. Було багато таких — навіть між членами родин „закладників" — які вважали, що з терористами і шантажистами взагалі не треба було розпочинати закулісових розмов і переговорів і що тим паче Президент не повинен був складати заяви, які заперечували його первісному правильному становищу обурення і таврування. Ті наступні заяви виразно натякали на те, що Уряд готов на поступки, коби тільки врятувати „закладників". Було і напевне є чимало американських патріотів, які обурилися, дізнавшися, що Президент буцімто погодився переслати Іранові закуплений ще покійним шахом воєнний виряд, запасові частини і зброю, що напевно врятувало б режим Аятолли Хомейні, головного винуватця і насторожило б проти ЗСА приязні їм поміркованi арабські країни.

Хитка поведінка

Оце саме ця хитка, неясна і непослідовна поведінка президента Картера бентежила світ, західніх союзників Америки і самих громадян цієї країни. Тому не дивниця, що — за твердженням дуже поважних і віродгідних коментаторів західнього світу — союзники Заходу докоряли президентові Картерові при різних нагодах, що він, вимагаючи від них солідарности щодо збройної оборони обширу Перської затоки, загрожений совєтським імперіялістичним походом, не нараджувався з ними в цій справі раніше, поки складав свої войовничі заяви. Коли після отих войовничих слів президента Картера в справах „закладників" і після совєтського вмаршу до Афганістану не прийшли ніякі енерґійні діла — бо не могли прийти, коли Америка не знайшла підтримки від своїх союзників —, то автоматично мусів впасти престиж Америки в очах союзницького Заходу і країн та народів Близького і Середущого Сходу.

Було б історичною неправдою і кривдою супроти Джіммі Картера, якби хтось захотів відмовляти йому будь-якої заслуги. Він перейде до історії, як перший американський президент, який заявив, що боротьба за права людини є невідхильною частиною американської закордонної політики. Але ж знову таки — Джіммі Картер був першим американським президентом, який публічно, перед фотоапаратами сотні журналістів, цілувався у Відні, після підписання САЛТ 2 з Леонідом Брежнєвим. Бо хоча Френклін Делян Рузвелт називав Сталіна „добрим старим вуйком Джо" і своїм договоренням в Ялті створив ситуацію, яка мститься по нинішній день, проте таки із Сталіном не цілувався. І хоча СССР голосував у Раді Безпеки ОН разом з усіма іншими її членами за негайне звільнення „закладників", проте американська державна верхівка напевне знала і знає, що у наїзді „студентів" на американську амбасаду в Теграні 4-го листопада 1979 року була — чи не вирішною — совєтська рука: адже вся міжнародна преса стверджувала, що між „студентами" більшість становили члени комуністичної партії Тудех, забороненої за шаха та підтримуваної, субвенціонованої і інспірованої Москвою.

Картер — людина складна

На прогру президента Картера склалося багато, багато причин і трудно ска-

(Закінчення на стор. 4)

З господарського життя

Геологічні розсліджування й буріння в пошукуванні нафтової ропи в ЗСА прибирають постійно на темпі. Великий попит на ринку, небезпека перебоїв у постачанні нафтової ропи з району Перської затоки, зріст цін на нафту й знесення контролі цін на ропу, добувану в ЗСА, створили всі передумови для енерґійних пошуків. Цього року буріння нових свердловин збільшилося на 44,3 відсотка в порівнянні з попереднім роком. Таким чином 1980 рік став рекордовим роком. На слідуючий рік заплянувано ще більше бурінь. Департамент енерґетики ЗСА приготовляє норми, які вможливили б частину відкритої ропи забезпечити як стратегічну резерву.

Державна Комісія міжнародної торгівлі, розглянувши петицію автомобільної компанії Форд і юнії Об'єднаних автомобільних робітників, винесла рішення, що не японський автоімпорт є головною причиною занепаду американської продукції автомобілів, а інші причини. Серед цих причин — виріб американськими компаніями таких авт, які не відповідають потребам ринку й смакові публіки, відставання в якості авт у порівнянні з японськими, неоправдано високі ціни тощо. Таким чином немає підстав для заборони чи обмежень імпорту японських авт. Компанія Форд і Об'єднані автомобільні робітники заявили, що звернуться тепер до Конгресу, щоб там ухвалити відповідні закони, які зменшили б імпорт японських авт. Конгрес у своїх ухвалах не потребує узглянювати рішень і оцінок будь-яких інших органів.

Відомий економіст Чарлз Пірсон, який досліджував дані від американських автомобільних чинників та імпортерів японських авт, ствердив, що вимагане 20-відсоткове мито від вартости японських авт коштувало б американського споживача річно 3,5 більйона долярів. Ці три і пів більйона долярів створили б варстати праці для 12,000-14,000 робітників. Федеральна торговельна комісія ствердила, що кошти створення варстату праці для одного робітника в американській автомобільній промисловості виносять принаймні 100,000 долярів річно, які, очевидно, мусять іти з кишені американського консумента. Ці цифри показують, до якої міри американський автомобільний промисел працює неекономно й живе коштом широких верств суспільства.

В господарських і технічних світових колах говорять про Японію, як країну, що вже тепер випробовує й застосовує методи й засоби, які будуть домінувати щойно за двадцять чи навіть більше років. Це мабуть стосується також енерґетичної господарки Японії. В той час, коли інші країни дебатують над тим, чи і як заступити постачання нафтової енерґії з Близького Сходу іншими енерґетичними джерелами й засобами, японські фірми укладають договори й розпочинають широку співпрацю з китайським нафтовим і вугільним промислами, з австрійськими власниками вугільних покладів, з американськими продуцентами синтетичного пального, що саме тепер приступають до розбудови цієї продукції. З Мехіко японці заключили довгореченцеві контракти на доставу ропи, а в Канаді японські капітали стають спільниками нафтодобувного і нафтооброблюного промислу. Крім цього, японці так посилено розбудовують атомові електрівні, що за десять років коло 15 відсотків всієї енерґії в Японії буде постачатися атомовими електрівнями.

Дев'ятдесять відсотків сучасного споживання електричної енерґії стейту Вашінгтон покривають водні електростанції. Згідно з пляном стейтової Системи публічного постачання електроенерґії в 1990 році, 50 відсотків споживання електроенерґії покриватимуть атомові електростанції. В той час, коли цілий ряд стейтів ЗСА мають забезпечене постачання електроенерґії на довгі роки, стейт Вашінгтон передбачає поважний дефіцит електроенерґії вже в перших роках цього десятиріччя. Адміністрація стейту Вашінгтон дала доручення Робертові Л. Ферґусонові розв'язати цю проблему, і він — донедавна керівник плянування Департаменту енерґетики ЗСА — приступив до побудови двох великих центрів атомових електрівень. Один з них — Сетса — недалеко берегів Пацифіку на північ від міста Елма, а другий — над рікою Колумбія на місці державного атомового осередку, в якому 1945 року випродуковано плутоній для атомових бомб, з яких дві скинено на Японію. Головні клопоти в побудові цих центрів зв'язані з напрямними Нуклеарної реґуляційної комісії, які вимагають від будівельних компаній безумовного дотримування приписаних норм. Не зважаючи на це, Ферґусон запевняє, що центри почнуть продукцію згідно з пляном.

Панас Феденко

„СОБАЧА СТАРІСТЬ"

(Роковини „Великого Жовтня")

Ознаки старіння, занепаду мають не тільки живі організми — тварини й рослини. Також в людському суспільстві відбуваються подібні процеси. Про це писав англійський історик ХУІІІ віку Ґіббон (1737-1794) в своїй книзі — „Розвиток і упадок Римської імперії". Ознаки старости, нерухомости бачили дослідники в царській Росії XIX і XX століть. Чеський філософ і соціолог Т. Ґ. Масарик бачив елемент розкладу в імперії Романових. Відома його праця: „Европа і Росія".

Нині в СССР партійний апарат і мільйони його підданих святкують роковини захоплення влади большевицькою партією 7-го листопада (25-го жовтня за старим стилем) 1917 року. Ідеолог і провідник большевицької партії Ленін не вірив, що відстала культурою і недорозвинена в своєму господарстві Росія може завести у себе соціялістичне господарство. Як пильний читач творів Маркса й Енгельса, Ленін знав їх погляд що для соціялізму треба мати, як основу високо розвинене капіталістичне господарство.

„Фіртка" у царство свободи

Однак Перша світова війна відкрила Ленінові „фіртку в царство свободи": він увірував, що через воєнні події в індустріяльних країнах Західньої Европи і в Північній Америці вибухне „пролетарська революція" і звідти прийде допомога відсталій Росії для будування соціялізму. З цією надією підганяв Ленін своїх партійців у жовтні 1917 р., щоб спішили захопити владу в Петербурзі, бо інакше — „все пропаде"... Отже Ленін успіх соціялізму ставив у залежність від збройного повстання.

Ще перед днем 25-го жовтня 1917 року Ленін написав книжку — „Держава і революція", яка була надрукована 1918 р. І в той час мав він сумніви, чи вдасться створити соціялізм у відсталій Росії, але тішив себе думкою, що й так большевицький переворот буде корисним прикладом для дальших революцій, як експеримент („опит"). Мовляв, йому цікавіше робити „опит революції ніж про нього писати..." Письменник Максим Ґорькій писав у 1918 році про безсердечність вождя большевицької партії, бо він був байдужий до мук і смерти мільйонів людей, жертв його „експерименту революції".

Само собою, був ґрунт в Російській імперії для появи большевицької партії й режиму диктатури. Американський історик Алберт Вікс показав це в своїй книзі — „The First Bolshevik" (Ню Йорк, 1971 р.).

Треба ствердити, що большевицькому режимові в великій мірі допомогло щастя і помилки його противників. Наприклад, коли б 1918 року держави Антанти і президент Вілсон замирилися з Центральними державами, то цим доля уряду Леніна була б припечатана. Далі: коли б російські реакціонери (Колчак, Алєксєєв, Денікін) визнали авторитет демократично вибраної Установчої Ради, що мала уряд в Уфі, то большевицька партія втратила б усякий ґрунт проти робітничих і селянських повстань. Але уряди Франції й Великобританії після поразки Німеччини в листопаді 1918 року, заходилися „будувати єдину неділиму Російську імперію" на чолі з колишніми царськими генералами й адміралами.

Обіцянка самовизначення

Реакційний „білий рух" поставив проти себе визвольні рухи неросійських народів, яким Ленін обіцяв самовизначення і право творити незалежні держави. Тимто в большевицькій Червоній армії воювали дивізії лотищів, башкирів,

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Климовський

КІЛЬКА ДНІВ У БОННІ І ПАРИЖІ

(І)

Літак-велетень „Люфтганза" переніс нас (355 осіб) через океан на одне з найбільших летовищ світу — Франкфурт над Майном.

Тут ми попрощалися з українською гордістю, визначною піяністкою Лідією Артимів, товаришкою спільної повітряної плавби, яка саме після успішних виступів на північноамериканському континенті прибула до Европи на ряд гостинних виступів у Німеччині, Австрії і Голляндії. Мила пані Ліда побажала нам приємних вакацій, а ми їй якнайбільших мистецьких успіхів у турне по Европі.

Таки зараз під оцим велетенським летовищем є залізнична станція. Сідаємо у вигідний вагон і за кільканадцять хвилин ми вже у Франкфурті.

На двірці — муравлище різнорозговірних людей. Під касами й інформаційним кіоском прямо облога. Нам, тобто мені і дружині, пощастило купити квитки і вскочити у поспішний потяг до Бонну. На пероні зустрів нас д-р Михайло Пиріг, наш друг-добродій, який уфундував нам двотижневі вакації в Европі, докладніше в Бонні і Парижі.

А тепер кілька слів про Бонн. Теперішня столиця Західньої Німеччини, Бонн є пристанню над Райном, це колишній осідок кельнських архикнязів і резиденція кельнських архиєпископів (XIII-XУIII ст.), положений на південному боці райнської низини поблизу славних „Зібенґебірґе". Живописна околиця і плавба Райном заманює тисячі маси туристів. На північний захід від міста розташувалося міжнародне летовище Кельн-Бонн.

Назва міста від кельтського слова бонна. Історія Бонну починається з першої половини І сторіччя перед Христом. За римських імперських підбоїв місто називалося „Кастра Бонензія" (Бонський Табір).

У цьому місті чи в його околиці вродилося багато славних людей — із них найславніші постаті: Людвіґ ван Бетговен і Роберт Шуман.

Тут поблизу Бонну, в Рендорфі мав свою віллу Конрад Аденавер. Злобні кажуть, що з цієї тільки причини Бонн вибрано столицею Західньої Німеччини.

Бонн (з міськими правами від 1285 р.) славиться безліччю історичних пам'яток. У чудовому парку серед оборонних мурів над Райном є ще дві велетенського розміру гармати з 1856 року, які ми оглядали з великою цікавістю. Одних туристів цікавило, хто стріляв з цих гармат і на кого, інших — скільки пар коней мусіло тягнути такий тягар заліза. Місто чисте, зрештою як усі німецькі місцевості. Дарма шукати „ґрафіті" на стінах, все таки я знайшов, мабуть, єдиний напис на мурі: „Фрайгайт фір алле" (свобода для всіх), а там цієї свободи аж забагато. Це, мабуть, був передвиборчий клич лівих. Багато тут чужинецьких робітників, та найбільше турків.

У Німеччині всього вдосталь, але дорожнеча. Коли, наприклад, оглянете міську ратушу, цікаву будівлю під архітектурним поглядом, міський музей, церкву св. Ремігія, дім Бетговена, замок чи оборонні мури ще з римських часів і зголоднієте, не заходьте до німецького ресторану, а вступіть до МекДоналда, там смачно перекусите і недорого заплатите. Цікаво, що коли зайдете до цієї ж самої фірми в ЗСА — там і дим з папіросів чи з конопель, а в Европі у МекДоналда курити не вільно.

Великої різниці між німецькими й американськими товарами немає. Очевидно в Німеччині американських товарів також не бракує. Речі з бранжі хатнього обладнання, хоча квалітативно кращі, але щонайменше двічі дорожчі. Споживчі товари дещо кращі, особливо м'ясарські вироби смачніші, та найбільш смачне масло, що нагадує вам продукт нашого „Маслосоюзу". У нас, у Філядельфії густо-часто масло пахне як марґарина, а марґарина як масло.

Та перейдім до духового корму. У тристатисячному Бонні є 15 різного типу театрів.

Ми з дружиною були на двох спектаклях — перший „Унтер дер Треппе", Фібера — у виконанні театру-Студії, другий „Тартюф" у виконанні акторів Театру міста Бонну. Як до режисерії, так і до акторської гри немає особливих побажань, усе таки „Тартюф" як цілість у Театрі Йосипа Стадника був на вищому мистецькому рівні, дарма що режисер Ганс Гойсе намагався, як кажуть, ставати на пуанти, тобто тут і там впроваджував свої вигадки-трюки, які не мали логічного оправдання, не згадуючи вже про саму естетику. Мольєр, будучи сам знаменитим актором, його драматичні твори до цієї міри сценічні, що їх треба тільки відповідно інтерпретувати, а не їх справляти, передобрювати чи пак, переступаючи межі, впадати у шарж. Можна б ще зупинитися над сценографією і костюмами, та метраж цього репортажу не дозволяє. Додам тільки, що музична ілюстрація без закиду.

Порівнюючи головну ролю у бонському Театрі з цією ж ролею у нашому пересувному театрі, то коли Карльгайнц Фіч у ролі Тартюфа був навіть добрий, то Йосип Стадник у цій ролі був неперевершений.

Свого часу я бачив „Кармен" у Мюнхені і порівняв з „Кармен", що її ставив Володимир Блавацький у Львові, то теж наш оперний спектакль був набагато кращий під кожним оглядом — краща режисура, кращі співаки-солісти, хор і оркестра, кращі — хореографія, балет, оформлення сцени, костюми і світло.

І коли ввижається вам Львів і перед вашими очима, як на яві — сцени „Гамлета", „Кармен" чи „Пер Ґінта", то хіба мусите признати, що таки „театр, це дзеркало нації". Великий жаль, що тут ми цього собі не усвідомлюємо.

Вертаючися ніччю з театру, минаєте безжурних людей різного віку, вслухаєтеся у романтичну мелодію, що несеться з нічних льокалів, а нам і не при думці, що може щось неприємного трапитися. Я глибоко зітхнув і подумав: навряд чи мені, людині давньої дати ще пощастить дочекатися цього блага в місті „братньої любови"? Навряд...

Їдучи до Парижу я обіцював собі піти на матіне до Театру д'Орсай, на жаль цей театр виїхав у довготривалу закордонну подорож. Він буде і в Каліфорнії, тож заздрю колезі Шумському, що бачитиме „Задіґу" Вольтера і захоплюватиметься славною Медален Рено і Жан-Люї Баро, великим мистцем театру, незрівняним режисером, актором і мімом. Саме в цій п'єсі дає він попис свого куншту міма й актора. Цей театр способом мистецького вислову, згідно деяких рецензентів, нагадує театр Віляра.

Приглядаючися театральним афішам, часто можете натрапити на такі нефранцузькі прізвища, як: Мішель Конєчни, Женев'єва Мніх чи Жак Рознер або Жан Ґрумберґ.

У Парижі можете проходити спектакль у двох, так сказати б, серіях в одному дні — від 4-ої по полудні до 7-ої вечора, година перерви на вечерю і від 8-ої до 11-ої закінчення шестигодинного спектаклю. Є теж спектаклі, які відбуваються на двох сценах по двох протилежних боках залі. Публіка сидить на лавках, що мають пересувні опертя, які вможливлюють зміняти напрям бачення. Цю оригінальну інсценізаційну ідею можна сміливо примінити до Кулішевої „Патетичної Сонати".

Свого часу я був у Вашінгтоні в театрі „Арена", в якому публіка сидить довкола сцени. Із входом і відходом акторів зі сцени, як також із змінами декорацій проблеми немає, натомість актор мусить так грати, щоб його всі звороти тіла були рівномірно розподілені для публіки — фронт, (ан фас), профіль, три чверті тіла і плечі.

Відомо, що під сьогоднішню пору ще далі театр є театром режисера. Щоправда більшістю режисери знають, що роблять, але інколи трапляються такі, що Бог їм простить, бо таки не знають, що роблять. Нещодавно в Польщі режисер Щукін поставив Гоголевого „Ревізора" і цілу акцію вбгав у величезну свиню, зроблену з пап'є-маше. Що там із-за скупого сценічного простору дусилися персонажі і що ця „сценографія" протягом цілої вистави могла набриднути, це окреме питання, та нас цікавить який критерій до цього прийняв оцей режисер з риб'ячим прізвищем і до кого була звернена ця делікатна алюзія.

Та залишім театральну тему і ходім до Лювру. Перед тим попробуймо дещо собі пригадати про цей світової слави музей, що його щорічно оглядає понад три мільйони людей з різних сторін земної кулі.

Лювр відкрито для ширшої публіки 1793 року, коли то нашому Котляревському було 25, а його „Енеїді" 4 роки.

Оглядаючи дорогоцінні експонати, проходите час-до-часу королівські апартаменти, бож з другої половини XIУ ст. до 1680 ця величава, гігантних розмірів будівля була королівською палатою (заки її перенесено до Версалю), а в середньовіччі, це був оборонний замок.

Музей, відомо, має 6 велетенських відділів, яких детальний опис вилишимо, це ж можна знайти в кожному енциклопедичному словнику.

Звичайно в передполудневих годинах у Люврі багато екскурсій. До „Монни Лізи", заль Мікел Анджела і Леонардо да Вінчі важко пропхатися. Заки проголотилося, я зупинився перед картиною „Ісус у молодому віці" з ІІІ сторіччя. Вона складена з кусків, а менш-більш третина картини бракує. У недалекій віддалі є скульптура, на яку не можна не звернути уваги — „Благовіщення" з У ст. По дорозі натрапите на кельтські фрески з УІІ-УІІІ ст. перед Христом. Очевидно це не старовина в порівнянні з експонатами, метрика яких — 4 тисячі літ до Христа. Щоб сяк-так познайомитися із неоціненними скарбами світового мистецтва, треба мешкати в Парижі.

(Продовження буде)

НАЙНЯТИЙ СЕКРЕТАРІЯТОМ Об'єднаних Націй американський урядовець відлетів до Го Чі Мін Сиframti (колишній Сайгон), щоб там на місці переговорити з комуністичними чинниками справу перевозу до З'єднаних Стейтів Америки 1,700 в'єтнамців, які або споріднені з американськими громадянами, або вже раніше отримали дозвіл на поселення в Америці. Томас Малія, який входить у штаб співробітників головного комісара для втікачів при ОН був першим американцем, якого комуністична в'єтнамська влада допустила до участи в офіційних переговорах і дала дозвіл на відвідини Сайгону.

Традиційний "борщ і вареники" в Мюнхені

Під час кожного літнього семестру в Мюнхені п-во Пеленські запрошували всіх студентів Українського Вільного Університету на "борщ і вареники". Після відходу сл.п. інж. Пеленського у вічність п-ні Пеленська продовжує цю традицію. Така зустріч у просторому помешканні Пеленських була особливо приємна, де опріч коротких і дотепних доповідей і веселих пісень велися ще радісні товариські гутірки при каві та домашніх напитках з різних овочів.

Студенти, очевидно, приділяли належну увагу й для щедрих господарів, які влаштовували кожного року приємну зустріч у власному домі. Крім подяки за смачний борщ і гарячі вареники студенти, звичайно, запитували, яка причина того, що п-во Пеленські беруть на себе стільки труду та видатків, бо ж наситити численну молодь — потрібно багато праці, особливо для ліплення вареників. Відповідь була така, що зустріч приготовляється на те, щоб студентська молодь мала нагоду більше познайомитися поміж собою, але найбільшою приємністю — жартувала п-ні Пеленська — є довідатись, що після зустрічі появляються молоді українські подружжя. Ціль, очевидно, дуже благородна, й на еміграції цій справі треба приділяти особливу увагу, щоб козацькому роду не було переводу.

З кожним роком прибуває до Українського Вільного Університету певне число нових студентів і під час зустрічі у п-ва Пеленських "новаки" запитують подібні питання. Пару літ тому, щоб дати трохи інше пояснення, п-ні Пеленська показала свою і свого чоловіка виказки ще з Тайного Львівського університету, який існував кілька років у Львові після Першої світової війни за польської окупації. Під час студій у згаданому університеті господарі Мюнхенських зустрічів познайомилися й опісля побралися. Таке додаткове поясненя викликало велике вдоволення серед молоді, яка гучними, довготривалими оплесками виявляла свою радість і признання для щирих патріотів українського народу та великих прихильників студіюючої молоді.

П-во Пеленські залишились на ціле життя великими приятелями не лише українського студентства, але и української науки взагалі, а довголітньої наукової інституції на чужині — УВУ — зокрема.

М.П.



Чудотворний Образ Божої Матері в Зарваниці

Комітет Оборони Української Мови і Традицій в Асторії, Н. Й.

ділиться сумною вісткою зі своїми Членами і Прихильниками та Українським Громадянством, що 15-го листопада 1980 року, відійшов у Вічність, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, по довгій і тяжкій недузі, проживши 70 років

св. п.

ІВАН ДЗЯДІВ

довголітній секретар нашого Комітету та активний мирянський діяч.

ПАНАХИДА — в понеділок, 18-го листопада 1980 року, о год. 8 веч. в похоронному заведенні Quinn's Funeral Home, при Broadway і 36-ій вул. в Асторії, Н. Й.

ПОХОРОН у вівторок, 19-го листопада 1980 р., в год. 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви Воздвиження Чесного Хреста в Асторії, а опісля на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Замість квітів на свіжу могилу, згідно з волею Покійного, просимо складати пожертви на Постійний Патріярший Фонд Української Помісної Католицької Церкви.

Опечаленій Дружині і Родині, складаємо щирі співчуття.

Управа Комітету

ПОДЯКА

В суботу 4-го жовтня 1980 року, в першу річницю смерти

св. п.

АНДРІЯ ПОПЧУКА

ніколи незабутнього Мужа, Дорогого Батька, Улюбленого Дідуня та відомого громадського та церковного працівника — відбулися — о годині 10-ій перед пол. в Катедрі У.А.П.Церкви св. Володимира у Філядельфії, поминальні церковні відправи, в присутності численної Родини та многих приятелів, в яких пам'ять за Упокійного житиме із роду в рід.

о. Митрат Біляк, згадуючи Покійника, підкреслив його добрі діла, зарівно як прикладного мужа і батька, так теж доброго парафіянина і суспільно-патріотичного члена української громади, тому спомин про нього залишиться серед нас у незабутній пам'яті. Поминковий настрій поглибив спів присутніх під проводом дириґента проф. Куриленка, закінчуючи настроєвим „Вічная Пам'ять".

Після церковних відправ, родина Покійника запросила учасників на поминковий обід, що відбувся у їхньому домі. о. Митрат молитвою започаткував гостину, в часі якої дружина Покійного та родина висловили щиру подяку о. Митратові за церковні відправи та слова потіхи у горю за її незабутнім чоловіком, а проф. Куриленкові за спів, як і всім присутнім учасникам за слова співчуття. Хай Всевишній Господь винагородить усіх Вас благими ласками.

На кінець цю поминкову трапезу закінчено молитвою, а пам'ять про спомин залишиться незабутня. Серед учасників цього поминального обіду не забуто і про збірку на „Українське Православне Слово", що дало 110 дол.

Анна Попчук

ЗБІРКОВА ЛИСТА НА ПОМИНКАХ бл. п. АНДРІЯ ПОПЧУКА

по 10 дол. — Попчук Ігор, Хилько Василь, Косопуд Семен, Ящук Микола, Родина Кравчук, Шевчук Володимир, Попчук Микола, Косопуд Евгенія;

по 5 дол. — Горлісико Леоніда, Поліщук Таля, Личак Ніна; Родина Антоненко, Йозеф Мк Гуґг, Йоги Коннелі. Разом: 110 дол.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Незабутнього, Дорогого

МУЖА, БАТЬКА, ТЕСТЯ І БРАТА

бл. п. Проф.

АРСЕНІЯ ІВАНОВИЧА МАНОЙЛА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

Субота, 22 листопада 1980 р., о год. 8:30 ранку на цвинтари св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. і в інших Церквах, 17-го листопада 1980 року.

Просимо всіх Друзів і Знайомих прибути і помолитися за спокій Його Душі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку —

Родини МАНОЙЛА і ПРАСКО

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що весною 1980 р. в Каліфорнії, згинув трагічно, в невідомих обставинах

наш СИН і БРАТ

бл. п.

БОГДАН ВОЛОДИМИР ПРИТУЛА

на 29-му році життя.

Тлінні останки Покійного перевезено до Балтімору в Мериленді і похоронено на цвинтарі Української Католицької Церкви св. архистратига Михаїла в тому ж місті, дня 9-го жовтня 1980 р.

Покійний залишив у невимовному горю:

батька ЕМАНУЇЛА і матір АННУ
сестру МАРІЮ з синами БОГДАНОМ і ОЛЕКСАНДРОМ
сестру ІРИНУ з мужем АНДРІЄМ і дітьми МАРКІЯНОМ, ХАРИТЕЮ і ДЕНИСОМ
брата ТАРАСА з дружиною МАРСІЄЮ і дітьми МАРКОМ та НІНОЮ
і також своїх Друзів

В похоронних обрядах взяла участь дуже численно Українська Громада Балтімору, зокрема Приятелі Покійного.

Опечалена РОДИНА

ПОДЯКА

Родина Покійного **БОГДАНА ВОЛОДИМИРА ПРИТУЛИ** складає сердечну подяку Українській Громаді Балтімору за таку численну участь в панахиді та похоронах і за виявлені співчуття.

Зокрема сердечно дякуємо балтіморському пароховi о. Іванові Дорничеві за панахиду в домі жалоби та за похоронні відправи в церкві св. Архистратига Михаїла і на цвинтарі та за зворушливу прощальну проповідь в часі похоронної Служби Божої. Отцеві Романові Ганасові наша сердечна подяка за відправлення Служби Божої за душу Богдана і за щирі слова співчуття і розради в нашому горю. Рівнож щиро дякуємо о. Анатолеві Булавка за молитви під час похорону та зворушливу промову в часі тризни.

Щиросердечне спасибі ВШ. П. д-рові Андрієві Леміщі та його дружині ВШ. Пані мґр Лідії і Високодостойній Пані Імості Олені Блавацькій за їхні щирі слова розради у нашому невимовному смутку.

Щира подяка п. Олексі Мотилеві за прощальні слова на цвинтарі, Романові Стельмахові за прощання Покійного в часі тризни від імені приятелів та друзів.

Щиро дякуємо п. Святославові Павлюкові за передачу родині американського прапора, яким була накрита труна Покійного, що був ветераном американського летунства.

Балтіморський 59-ий Відділ Союзу Українок при співучасті місцевих Відділів „Самопомочі" і Кредитової Кооперативи приготовив тризну. Всім цим організаціям ми сердечно дякуємо за щирий вияв співдружности, зокрема наше глибоке спасибі всім ВШановним Паням, які будь-чим причинились до улаштування та успішного переведення поминок. Наша щира подяка п. інж. Остапові Стельмахові за провід поминками, п. Анні Стельмаховій, голові місцевого Відділу Союзу Українок, та п. проф. Семенові Михайлишинові за теплі слова про нашого Богдана в часі тризни. Щиро дякуємо всім, що своєю присутністю звеличали тризну з приводу смерти нашого улюбленого Богдана.

П. проф. С. Михайлишинові ще наша окрема щира подяка за переведення грошових збірок на українські культурні цілі замість квітів на могилу Покійного.

Наша сердечна подяка особам і родинам, що зложили пожертви на Служби Божі за душу Покійного Богдана. Ось прізвища жертводавців: д-р Дмитро і д-р Дарія Коструб'яки, Володимир і Текля Венгер, Спіридон і Марія Качмарики, Софія Куцаник, Іванна Мацюрак, Михайло і Марія Хоми, Марія Хархаліс, Андрій і Марія Чорні, Михайло і Марія Захаркови, Богдан і Анна Чапельські, Христина Лисобей, родина Лихолат, Галина Дакота, Андрій і Ліза Татчини, Семен і Софія Михайлишини, родина Сімонети, Богдан і Наталія Петріни.

Наша щира подяка всім жертводавцям, що замість квітів на могилу Покійного зложили добровільні датки на Патріярший Фонд, на видання Енциклопедії Українознавства Наук. Т-вом ім. Шевченка в Сарселі, на Катедру Українознавства при Гарвардському Університеті.

Від серця дякуємо всім-всім, що не залишили нас самих в такому велетенському нашому родинному нещастю.

ЕМАНУЇЛ І АННА ПРИТУЛИ
з дітьми та їхніми родинами

Замість квітів на могилу бл. п. Богдана В. Притули зложили пожертви на видання Енциклопедії в НТШ в Сарселі:

Олена Пісецька	$ 20.00
Анна Мельник	20.00
Левко і Гертруда Подоляк	20.00
Осип і Надя Зінькевич	25.00
д-р Омелян і Ельфріда Дерій	20.00
Семен і Софія Михайлишин	20.00
д-р Микола і Ярослава Ласійчук	15.00
Орест і Марійка Поліщук	10.00
Василь і Ольга Корж	10.00
Остап Садовий	10.00
Евген і Валентина Снігура	10.00
Остап і Анна Стельмах	10.00
Раїса Зелинська	10.00
Михайло Хомішак	5.00
Роман і Марія Хома	5.00
Дарія Чорнодольська	5.00
Ярослава Совган	5.00
д-р Ярослав і Лідія Шавяк	5.00
Андрій і Марія Царик	5.00
Теодора Хариш	5.00
Андрій і Марта Фарлі	20.00
Роман і Леся Луцькі	15.00
Александер Д і Стефа Дуда	5.00
Родина Притули і Петріна	50.00

Замість квітів на могилу бл. п. Богдана Володимира Притули зложили на Патріярший Фонд:

Олекса Наконечний	$ 20.00
Михайло і Марія Ремські	15.00
Семен і Анна Поліщук	10.00
Петро і Володимира Войтович	10.00
Емілія Баран	10.00
Стефан і Стефанія Поліщук	10.00
Микола і Франя Турик	10.00
Василь і Стефанія Стасюк	10.00
Пелагія Зарубайко	5.00
Михайлина Сідляк	5.00
Василь і Анна Олексюк	5.00
Родина Притули і Петріна	50.00

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ...

(Закінчення зі с тор. 2)

зати, котра з них була в більшій чи меншій мірі спричинником його упадку. Можливо, що найбільшою причиною було те, що закидав його особливо його однопартійний демократ, сенатор Едвард Кеннеді, що він — Картер — не має особистих даних на президента такої великої держави, як ЗСА. Новий президент Рональд Реґен грав у численних фільмах ковбоїв. Але ні одна його світлина з того часу його акторської кар'єри не ставила його в такому прикрому світлі, як світлина Джіммі Картера, коли він брав участь у перегонах „пішаків" і так знемігся", що мусіли рятувати його перед повним заламанням. Та світлина обіґла всю міжнародну пресу. І хоча президент Картер має високу освіту, скінчив Морську Академію в Анаполісі і був високим старшиною, проте таки він не міг рівнятися, як індивідуальність, на зустрічах з французьким президентом Жіскаром Д'Е стеном, німецьким канцлером Гелмутом Шмідтом чи британським прем'єром Марґаретою Тачер.

Політичні аналітики й монографісти Джіммі Картера матимуть клопіт: Джіммі Картер людина складна, цікава. Побожний, з нахилом до месіянізму, добрий промовець, але й безкритичний у підборі найближчих дорадників, членів свого Уряду (перший директор бюджету Берт Ленс, амбасадор до ОН Андрю Янг, який вважав, що військо Куби є „стабілізуючим елементом" в Африці), — покликувався у дебаті з Реґеном на тему зброєння на свою 13-річну донечку Еймі Людина з численними прикметами і хибами вдачі. Нарід, який чотири роки тому покладав на нього свої великі надії — захотів зміни.

„СОБАЧА...

(Закінчення зі с тор. 2)

навіть були відділи, що мали назву „Українське Вільне Козацтво". Бо в Україні 1918 року німецька окупаційна влада і уряд гетьмана Скоропадського „відвернули народ від українства", — як писав Євген Х. Чикаленко, славної пам'яті меценат української культури. Український повстанські отамани — Махно, Зелений, Григорїв допомагали большевицькому війську завойовувати Україну, бо вірили пропаганді, що уряд Леніна несе українському народові свободу.

Треба пам'ятати, що пропаганда була сильною зброєю комуністичної партії, яка захоплювала маси, і тепер вона має великий вплив у різних країнах. У Франції голосують за компартію у виборах до парляменту приблизно 20 відсотків виборців. В Італії число прихильників компартії перевищує 30 відсотків. Маси виборців.

Найбільший вплив мала комуністична пропаганда в різних країнах після Другої світової війни 1945 року. Комуністичні уряди запанували в половині Европи, диктатура комуністів захопила Китай і Корею. На острові Кубі, в сусідстві з демократичною країною Вашінґтона терористичну „праву" тиранію замінила диктатура комуністична.

„Пророцтво" Хрущова

Нікіта Хрущов був так захоплений цими успіхами, що проголосив 1961 року: — 1980 року суспільство совєтської імперії буде жити в системі комуністичній, стоятиме в продукції та в добробуті народних мас вище від З'єдинених Держав Північної Америки...

Після цього „пророцтва" минуло 20 років. Обітниці комуністичних агітаторів не здійснилися. Щороку статистика показує недостатні виконання плянів уряду в індустрії і в сільському господарстві: централістично керована націоналізована економіка не може задовольнити потреб громадян-споживачів. З кожним роком доводиться купувати в країнах вільного ринку харчові продукти і теж машини найновішого типу, бо технічні совєтські сили неспідготовані „доґнати" й перегнати індустрію передових країн Заходу.

У недавніх промовах генеральний секретар Брежнєв повторив нарікання на недбальство, марнотратство, безпляновість у совєтській промисловості й рільництві, але він не має ліку на цю хворобу: господарство СССР все далі відстає від Заходу, засудженого комуністичною пропагандою на неминуче хиріння і занепад.

Ленінський „експеримент революції" не дав народним масам добробуту, не забезпечив мінімальних матеріяльних потреб в режимі партійної диктатури. Розчарованих пропагандою можна держати в послусі тільки тероpом. Тимто утиск органів „державної безпеки" все збільшується в „країнах робітників і селян".

Непевні основи

Події в Польщі від серпня 1980 року показали, на яких непевних основах стоїть комуністична диктатура в цій країні. Це саме бачив світ у Мадярщині 1956 року та в Чехо-Словаччині 1968 року. Тільки „братня допомога" із Москви врятувала комуністичний режим у Чехо-Словаччині й Мадярщині.

Комуністична диктатура має проти себе невдоволення народних мас і недовір'я й погорду освіченого суспільства, знавців економіки й техніки, котрі бачать причину загального занепаду господарства: бездарність, безідейність, дряхлість ватажків московського Політбюра, котрі тримаються влади, хоч бачать, що їхній режим тяжко пошкодив кільком поколінням підсовєтських громадян і далі гальмує культурний і господарський розвиток.

Не мавши матеріялу для свого оправдання, ці узурпатори пробують грати на „російському патріотизмі"; збільшують збройні сили, доручають інженерам кувати нову зброю, щоб показати, що їхня імперія може знищити мільйони людей в світі атомовими бомбами. Так партія Леніна, що 1917 року обіцяла всім народам світу мир і „благоденствіє", стала небезпекою для всього людства. Совєтська агресія на Афганістан, це неначе повторення походу царя Миколи І на верховину Кавказу:

„Отам то милостиві ми
ненагодовану і голу
Застукали сердешну волю
та й цькуємо".
(Т. Шевченко)

Українці влаштували...

(Закінчення зі стор. 1)

поіменно згадав М. Руденка і Л. Лук'яненка.

Вчас його виступу на залі були присутні українські представники Х. Ісаїв, А. Фединський і А. Каркоць, які згодом на пресконференції американської делеґації ставили питання представникам ЗСА.

Увечері відбулося велике прийняття, що його влаштувала американська громадська група „Гельсінкі Вач" і в часі якого ген. П. Григоренко, в імені Закордонного Представництва УГГ дякував Ґ. Беллові за піднесення на конференції українського питання і виступлення на захист М. Руденка і ув'язнених членів Української Гельсінкської групи.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР заявив у зустрічі з кореспондентами, що він не має більше амбіції кандидувати на президента в 1984 році і що він тільки обмежено працюватиме для відбудови Демократичної партії, яка переживає тепер кризу у зв'язку з великою поразкою у президентських виборах. Він однак обороняти̇ме у публічних виступах ті справи, які безпосередньо до нього відносяться і які стали причиною атаки республіканців у передвиборчій кампанії. Після 20-го січня 1981 року, тобто після інавгурації нового Президента, Джіммі Картер повернеться до Плейнс в Джорджії і писатиме там свої спомини.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. СІЧ" — ПОЛЬСЬКІ СОКОЛИ — 1:1

УСВТ „Ч. СІЧ" — СК „ВІСЛА" — 3:2

У відбутих двох чергових лігових змаганнях перша дружина „Ч. Січі" здобула дальших три важливих точки, завдяки яким задержала свою позицію, одного з лідерів в „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги Ню Джерзі. В зустрічі з „Соколами" на їх площі в Джерзі Ситі, що відбулася дня 12-го жовтня ц.р., „Січовики" грали слабше своїх можливостей, на протязі довшого часу були позаду — 0:1, але вирівняли в кінцевій стадії змагань, завдяки Даниловій Бакунові з наріжної подачі М. Чарного. В звітових змаганнях господарі грішили надмірною гостротою, що часто переходила межі правил гри, і цим звертали на себе увагу судді, який був змушений п'ятикратно витягати жовту і один раз червону картки. Очевидно, до цієї гостроти пристосувалися і окремі змагуни гостей, наслідком чого суддя двократно вживав до них жовту і один раз червону картки. Червону картку і автоматичного усунення з площі змагань, не вповні заслужено зазнав наш „бомбардир" Ключик, знаючи якого з Польщі, більшість змагунів „Соколів" присвятили йому спеціяльну увагу. Словами і ногами змагуни — господарі, вивели його з рівноваги і він в одній із чергових акцій „скошений" оборонцем пробував реваншуватися, і через це обидва змагуни були усунені з площі змагань.

В чергових змаганнях з другим чоловим польським клюбом „Вісла", що відбулися 19-го жовтня ц.р. на площі Фарчерс Гров в Юніоні „Ч. Січ" здобула цінну перемогу висідом — 3:2. До цих змагань наша дружина виступила вже без згаданого чолового змагуна на нападу Т. Ключика, що був суспендований на кілька змагань за вже згаданий інцидент в попередній грі. Звітова зустріч пройшла на дещо вищому рівні, але і цим разом польські футболісти грали гостро, і хоч не порушували правил, але все таки спричинили важку контузію Данилові Бакунові та граючому тренерові В. Леонові. Переможні голі для „Ч. Січі" здобули: Чижович, Ціхоцький і Охрименко. Крім них, у складі „Ч. Січі" виступали: Д. Колес, О. Пенцак, Ю. Бакун, В. Ткач, П.Коваленко, М.Чарний, В. Ціхоцький, М. Ціхоцький, Р. Ганич, Т. Денисюк, І. Ковлис, Р. Колес, Ю. Юркевич, Д. Бакун.

У показнику табелі ігор веде перед еспанська дружина „Гоя" — 9:3 точок, дальші місця зайняли Пасейк ПАЛ — 8:2; „Ч. Січ" — 8:4; Армініянс — 7:3; „Рома" — 6:4, „Інтер-Сербія" — 5:7; „Вісла" — 5:7, „Польські Соколи" — 2:8; Ошен Кавнті — 0:10 і Румунський СК — 0:4.

ВІДБИВАНКОВІ ДРУЖИНИ УСВТ „Ч. СІЧ" НА ПОРОЗІ НОВОГО СЕЗОНУ

У половині наступного місяця, 15-го і 16-го листопада ц. р., чоловіча і жіноча дружини „Ч. Січ" візьмуть участь в офіційних турнірах Відбиванкової Асоціяції ЗСА, які відбудуться: чоловічий — в залі Ратґерс університету і жіночий — у залі Стейтового Технічного Інституту в Нюарку.

У чоловічому турнірі кляси АА учасниками будуть чоловічі дружини східних стейтів ЗСА і Канади. Згідно з інформаціями провідника (менаджера) дружини „Ч. Січ" д-ра Т. Гунчака, в її складі виступатимуть слідуючі чолові відбиванкарі: Н. Паславський, М. Паславський, П. Гунчак, Д. Емич, Т. Кольман, Д. Гунчак, Б. Івасенків, М. Лящук і можливо А. Голинський.

У неділю, 16-го листопада, відбудеться перший турнір району Гарден-Емпаєр в залі Технічного інституту, в якому між АА клясовими дружинами східних ЗСА започаткує свій новий сезон жіноча дружина „Ч. Січ". Як і в попередньому році, дружина „Ч. Січ", що єдина буде репрезентувати українців у вищій клясі цього спорту ЮСВБ, виступатиме в найсильнішому складі. Провід відбиванкової ланки подав нам слідуючі прізвища змагунок, що підготовляються до цьогорічних виступів: Марійка Ганич, Петруся Котляр, Леся Котляр, Дарія Твардовська, Петруся Гол, Ірена Паславська, Ірена Дармохвал, Люся Тицька, Іванна Швець, Соня Моравська, Христина Басняк, Марта Бояр і декілька інших, які в сучасній порі виступають в коледжовому відбиванковому сезоні. /от/

Округа УНС

(Закінчення зі стор. 1)

молоді в лавах Українського Народного Союзу, конечність нових програм для притягнення молоді та більш активна участь в американському суспільному житті для користування тими суспільними користями, які дає американська система для нашої, української, громади.

Пропоновано на зборах також, щоб „Український Тижневик" подавав більше новинок для молоді та про діяльність УНС взагалі і особливо про пляни забезпечення та користі з нього, „Трибуна УНС" повинна появлятися в „Свободі", яка також приносила б більше новин про союзове організаційне життя. Дискутовано також потребу шукання контакту з новими еміґрантами й абсольвентами середніх шкіл для потенціяльного членства в УНС. Висловлювано побажання мати окружних організаторів, як теж нові пляни забезпечення й збільшення членських дивіденд; також зокрема треба б подбати, щоб „Український Тижневик" був у шкільних бібліотеках. Понад усе, проте, висувалася потреба плекання льояльности і відданости для Батька-Союзу.

М. Душник і В. Запаранюк давали відповіді й виснення на численні запити дискутантів, що ними були: М. Проскуренко, Я. Мартинюк, І. Пиндус, М. Велич, О. Шмоколюк, Я. Величко, Г. Гаврищків, М. Дупляк, П. Сумик, Г.Свєнціцький, В. Рев'юк, М. Майкович, В. Запаранюк і д-р І. Гвозда.

При кінці після дискусії д-р Гвозда започаткував розмову про бенкет на весну наступного року в честь заслужених піонерів УНС. Збори закінчено в дусі братерства при обіді, який приготували пані з Округи.

Пам'яті мого професора д-ра М. Соневицького

У суботу, 22-го листопада ц.р., в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку — 136 Схід Друга евеню, в 3-ій год. по полудні відбудеться спільна наукова конференція обидвох українських наукових установ — НТШ й УВАН, щоб вшанувати пам'ять визначного науковця-клясичного філолога та педагога проф. д-ра Михайла Соневицького.

Минає вже п'ять років з того часу, коли смерть перервала невсипущу працю д-ра Соневицького над закінченням другого тому його монументального твору „Історія грецької літератури". Все ж таки Український Католицький Університет в Римі зміг видати два томи „Історії...", перший у 1970, а другий у 1977 році. Задуманий ще й третій том завершив би першу такого великого розміру наукову працю про античну грецьку літературу в українській мові (видані два томи охоплюють понад тисячу сторінок). Над здійсненням цього заміру автор працював уже близько десяти років, інспірований проханням Патріярха Кардинала Йосифа, щоб, врешті, й українці, так як і інші культурні народи мали основну працю, що охоплювала б розвиток грецької літератури від ранньої доби аж до доби геллінізму.

Відгуки на видані два томи були надзвичайно прихильні як з боку наукових кіл, так і читачів, зацікавлених підставами розвитку з західної літератури, отже також і української. Сам автор натякнув на це у вступному слові до першого тому: „До глибшого зрозуміння творів рідної літератури, якої передові представники (І. Франко, Леся Українка, неоклясики тощо) нав'язували до античних письменників та їх творів, знання античної літератури необхідне".

Проф. М. Соневицький, закінчивши студії клясичної філології у Віденському університеті ще перед Першою світовою війною докторатом, крім наукової праці займався впродовж майже 60 років також педагогічною, викладаючи грецьку і латинську мови в численних українських гімназіях (Городенка, Чортків, Станиславів, Тернопіль Львів, Криниця, Відень, Мюнхен, Ню Йорк), як також в Малій Семінарії і Богословській Академії у Львові, тоді під проводом ректора, а тепер Патріярха Йосифа Сліпого. Викладав він також в університеті І. Франка у Львові і в Українському Католицькому Університеті в Римі (УКУ). Був дійсним членом НТШ і УВАН.

Серед паперів і записок д-ра Соневицького лишився ще переклад Ксенофонта „Анабазіс" зі старогрецької мови. Не зважаючи на всю іншу працю, д-р М. Соневицький знаходив час ще й на переклади античних творів, яких у нас так дуже невистачає. На превеликий жаль, численні переклади, як і всі діялоги Платона, Аристофана, Евripіда, Геродота й інші згоріли під час битви під Віднем в 1945 році, знищивши багаторічну працю автора. Як довідуємося, „Анабазіс" Ксенофонта вже підготовано до друку і незабаром вони появляться виданням Українського Католицького Університету в Римі.

• • •

Ми, його учні тих численних наукових заведень, згадуємо з великим пієтизмом і пошаною свого вчителя і вихованка, людину високо-культурного благородного характеру, лагідної вдачі, приятеля української молоді. Він завжди підходив до своїх учнів як до молодих приятелів — лагідно, спокійно, з зрозумінням. Хотів щоб вони найбіше користали з його прекрасно оформлених викладів, бо ніколи не завадить мати більше знання. Наприклад, на лекціях грецької мови, ми молилися грецькою мовою „Отче наш" чи „Богородице Діво". Вже багато десятків літ проминуло від моїх гімназійних часів у Чорткові, а я все ще їх добре пам'ятаю.

Отож, зустрінемося ми, учні і студенти, щоб віддати останній салют незабутньому учителеві.

Богдан Стефанович

ВШАНУЮТЬ ПРОФ. М. СОНЕВИЦЬКОГО

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 22-го листопада ц.р., тут о год. 3-ій по полудні в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу при 136 2-га авеню (Дім ОУВФронту) відбудеться наукова конференція у пошану св.п. проф. д-ра Михайла Соневицького, дійсного члена НТШ і УВАН. У програмі: проф. д-р В. Лев — відкриття; проф. д-р Г. Лужницький — доповідь „Михайло Соневицький — дослідник і науковець"; мистецьке читання: уривок з Софокля „Електри" і вийма з ліричних пісень Піндара (переклад М. Соневицького), читає Лідія Крушельницька і Марта Кокольська-Мусійчук, при фортепіяні Ігор Соневицький.

ВЕЧІР КОЛЯД БІЛЯ ЯЛИНКИ

Ню Йорк, Н.Й. — Секція дружин лікарів при Українському Лікарському Товаристві Північної Америки — Метрополітальний Відділ в Ню Йорку влаштовує в суботу, 13-го грудня ц.р., о год. 7-ій вечора у приміщенні Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-та вулиця — вечір коляд біля ялинки з програмою у виконанні дітей родин лікарів та їхніх приятелів; мистецьке оформлення Лідії Крушельницької; буфет у заряді Пань; чистий дохід призначений на добродійні цілі.